

Racibórz, dnia 24 stycznia 2018 r.

Komendant
Śląskiego Oddziału Straży Granicznej
im. nadkom. Józefa Bocheńskiego

Egzemplarz nr 2

Załącz. Nr 1 do pisma wych./wch.

Nr 51-286/18

Data 24 STY. 2018

Pan ppłk SG Jarosław SZYMANEK
KOMENDANT
Placówki SG w Rudzie Śląskiej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zgodnie z „Rocznym planem kontroli przewidzianych do realizacji przez Wydział Kontroli Śląskiego Oddziału Straży Granicznej na rok 2017” (nr KJ/6871/16 z dnia 5 grudnia 2016 r.), w Placówce SG w Rudzie Śląskiej została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym na temat: „Prowadzenie i dokumentowanie kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP”.

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Placówka Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej, ul. Główna 11a, 41 – 711 Ruda Śląska.

W okresie objętym kontrolą funkcję Komendanta Placówki SG w Rudzie Śląskiej pełnił ppłk SG Jarosław Szymanek.

II. Kontrolę przeprowadził zespół w składzie:

Kierownik zespołu kontrolnego: kpt. SG Krzysztof Rzeszowski – starszy specjalista Wydziału Kontroli, upoważnienie nr 325 z dnia 21 listopada 2017 r.,¹

Członek zespołu kontrolnego: st. chor. sztab. SG Piotr Bruśniak – specjalista Wydziału Kontroli, upoważnienie nr 324 z dnia 7 21 listopada 2017 r.²

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 27 listopada 2017 r., a zakończono w dniu 15 grudnia 2017 r.

¹ Akta kontroli, str. 35-36

² Akta kontroli, str. 37-38

IV. Kontrolą objęto okres od dnia 1 października 2016 r. do dnia 30 września 2017 r.

Jako okres objęty kontrolą przyjmuje się termin od dnia 1 października 2016 r. do dnia 30 września 2017 r. Ustalono, że w tym okresie zostało łącznie zrealizowanych 292 kontroli. Na podstawie analizy zgromadzonych danych i uregulowań prawnych, charakteru tych czynności tj. ich powtarzalności oraz ilości, przyjęto, że szczegółowemu sprawdzeniu poddanych zostanie 20 % czynności kontrolnych – co stanowi 59 przeprowadzonych kontroli w przyjętym okresie. Do określenia próby badawczej zastosowano dobór losowy z interwałem wynoszącym 5 (odpowiednio: iloraz liczebności populacji 292 oraz żądanej liczebności próby – 59). Pierwsza jednostka próby ustalona jako pozycja nr 1 spośród pozycji wykazu sporządzonego na podstawie informacji otrzymanych od podmiotu kontrolowanego (pismo nr 2431/17/KD z dnia 6 listopada 2017 r.³).

Zakres kontroli:

Kontroli podlegała dokumentacja związana z organizacją, prowadzeniem oraz dokumentowaniem kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP przez funkcjonariuszy w Placówce SG w Rudzie Śląskiej, w zakresie:

- 1) przyjętych rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych dotyczących realizacji zadań polegających na kontroli i dokumentowaniu legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP (kryterium rzetelności),
- 2) realizacji zadań związanych z prowadzeniem dokumentacji zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym oraz z należytą starannością podczas realizacji zadań polegających na kontroli i dokumentowaniu legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP (kryterium rzetelności i legalności).

V. Cel kontroli

- a) dokonanie oceny przyjętych w Placówce SG w Rudzie Śląskiej rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych w zakresie prowadzenia kontroli (KLP) przez funkcjonariuszy tutejszej placówki,
- b) dokonanie oceny prawidłowości prowadzenia takich czynności,
- c) zebranie informacji zmierzających do doskonalenia działalności służbowej w kontrolowanej tematyce, ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości, przyczyn ich powstania, zakresu, skutków oraz osób odpowiedzialnych za ich powstanie, a także sformułowanie zaleceń zmierzających do usunięcia nieprawidłowości.

VI. Ocena działalności podmiotu kontrolowanego

Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie kontroli należy stwierdzić, iż w Placówce Straży Granicznej w Rudzie Śląskiej nie wprowadzono w pełni odpowiednich rozwiązań w zakresie przyjętych rozwiązań organizacyjno – funkcjonalnych, dotyczących realizacji zadania polegającego na kontroli i dokumentowaniu legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP. Powyższe związane było ze stwierdzoną nieprawidłowością w zakresie niewłaściwego sposobu delegowania uprawnień do prowadzenia ww. czynności oraz

³ Akta kontroli, str. 2-15

W ramach kontroli tego obszaru sprawdzeniu podlegały następujące zagadnienia:

1. Dokonywanie czynności przez uprawnione osoby lub organy.
2. Stosowanie właściwych przepisów w zakresie podejmowanych czynności.
3. Właściwe określanie okoliczności uzasadniających podjęcie czynności kontrolnych.
4. Zamieszczanie w dokumentacji pokontrolnej wszystkich wymaganych przepisami danych.
5. Wydawanie właściwego rozstrzygnięcia po zakończonej kontroli.

Ad 1

Pozytywnie z nieprawidłowością oceniono prowadzenie dokumentacji zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym oraz z należytą starannością podczas realizacji zadań polegających na kontroli i dokumentowaniu legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt. 2a ppkt a ustawy o *Straży Granicznej* z dnia 12 października 1990 r., do zadań Straży Granicznej należy zapobieganie i przeciwdziałanie nielegalnej migracji poprzez m.in. kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium. Ponadto mając na uwadze art. 289 ust. 1 ustawy o *cudzoziemcach* z dnia 12 grudnia 2013 r. należy wskazać, iż kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim organy Straży Granicznej i Policji. Przepis ten precyzuje, iż do realizacji ww. zadania wskazano organ Straży Granicznej. Mając powyższe na uwadze oraz zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o *Straży Granicznej* wskazać należy, iż terenowymi organami Straży Granicznej są komendanci placówek i dywizjonów Straży Granicznej. Realizacja zadania z zakresu KLP przez funkcjonariuszy placówki SG wymaga zatem delegowania podległym funkcjonariuszom uprawnień w tym zakresie przez Komendanta PSG w trybie art. 268a ustawy *kodeks postępowania administracyjnego* z dnia 14 czerwca 1960 r. Obowiązek wydania upoważnień do czynności z zakresu KLP został również zawarty w wytycznych Zarządu ds. Cudzoziemców nr FAX KG CU – 1991/MŁ/16 z dnia 30 marca 2016 r.⁵ dot. *upoważnienia funkcjonariuszy Straży Granicznej do przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polski* oraz nr FAX KG CU – 7203/MŁ/16 z dnia 28 października 2016 r.⁶ w tej samej sprawie. W trakcie prowadzonej kontroli zespół kontrolny stwierdził, iż nw. funkcjonariusze:

• sierż. sztab. SG [imię] – Starszy Kontroler Zespołu Konwojowo – Ochronnego, posiadał upoważnienie do prowadzenia KLP nr 72/16 z dnia 31 sierpnia 2016 r.⁷, wydane przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej z up. Zastępcy Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej mjr. SG Rafała Freindorfa, w trybie art. 268a ustawy *kodeks postępowania administracyjnego* z dnia 14 czerwca 1960 r. Jak ustalono w ramach czynności kontrolnych, sierż. sztab. SG [imię] realizował czynności, o których mowa w art. 289 ust. 1

⁵ Akta kontroli, str. 189-190

⁶ Akta kontroli, str. 191-192

⁷ Akta kontroli, str. 140-145

ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. w dniach 21.03.2017 r.⁸ oraz 18.04.2017 r.⁹,

• chor. sztab. SG [imię] – Starszy Kontroler Zespołu ds. Działań Kontrolnych i Weryfikacyjnych, posiadał upoważnienie do prowadzenia KLP nr 71/16 z dnia 16 września 2016 r.¹⁰, wydane przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej z up. Zastępcy Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej mjr. SG [imię], w trybie art. 268a ustawy *kodeks postępowania administracyjnego* z dnia 14 czerwca 1960 r. Jak ustalono w ramach czynności kontrolnych, chor. sztab. SG [imię] realizował czynności, o których mowa w art. 289 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. w dniu 14.10.2016 r.¹¹

W odniesieniu do opisanych powyżej przypadków należy stwierdzić, iż Zastępca Komendanta Placówki na czas zastępowania Komendanta Placówki sam nie staje się organem. Doktryna prawa administracyjnego jednoznacznie stoi na stanowisku, że pracownik upoważniony do wykonywania kompetencji organu, nie staje się przez to organem administracji, wykonuje bowiem tylko kompetencje innego organu, lecz ich nie posiada.

Ponadto w ramach kontroli ustalono, iż nw. funkcjonariusz:

• por. SG [imię] – Kierownik Zmiany Zespołu ds. Obsługi i Koordynacji Działań w PSG w Rudzie Śląskiej, realizował w dniu 20.09.2017 r.¹² czynności, o których mowa w art. 289 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. bez stosownego upoważnienia.¹³

Zgodnie z wyjaśnieniami mjr. SG Rafała Freindorfa, powodem powstania nieprawidłowości było przeświadczenie o możliwości wydania przez niego wskazanych upoważnień w związku z nieobecnością Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej. Powyższe, jak wynika z wyjaśnień, miało na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania placówki. Wyjaśnienia Komendanta PSG w tym zakresie wskazują, iż w związku z trudną sytuacją kadrową w Grupie ds. Cudzoziemców, do realizacji zadania z zakresu kontroli legalności pobytu został również skierowany funkcjonariusz pełniący służbę pomocnika kierownika zmiany. Dotychczasowy charakter i zakres zadań wykonywanych przez kierowników zmian jak i ich pomocników nie obejmował prowadzenia kontroli legalności pobytu, w związku z czym nie było konieczności wydawania stosownych upoważnień. Jednocześnie Komendant PSG nadmienił, iż mając na względzie opisaną sytuację, podjęto działania zmierzające do wydania wszystkim funkcjonariuszom PSG w Rudzie Śląskiej upoważnień do ww. czynności.

Za powyższą nieprawidłowość odpowiedzialny jest:

• Zastępca Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej – mjr SG Rafał Freindorf – w zakresie niewłaściwie wydanych upoważnień do czynności, o których mowa w art. 289 ust 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r.,

• Komendant PSG w Rudzie Śląskiej – ppłk SG Jarosław Szymanek – w zakresie braku upoważnienia do czynności, o których mowa w art. 289 ust 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r.

⁸ Akta kontroli, str. 97-98

⁹ Akta kontroli, str. 99-100

¹⁰ Akta kontroli, str. 137-139

¹¹ Akta kontroli, str. 85-86

¹² Akta kontroli, str. 109-110

¹³ Akta kontroli, str. 150-151

Skutkiem powyższych działań jest podjęcie czynności z zakresu KLP przez funkcjonariuszy, którzy nie posiadali stosownych upoważnień. Dokument, który stwierdza naruszenia z zakresu kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP nie powinien budzić żadnych wątpliwości gdyż, co do zasady, inicjuje wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu w związku z wyczerpaniem przesłanek określonych w przepisie art. 302 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r.

W trakcie kontroli ustalono, iż poza ww. przypadkami pozostali funkcjonariusze placówki realizujący, w okresie objętym kontrolą, czynności z zakresu kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, zostali upoważnieni do tej czynności przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej zgodnie z przepisem art. 268a ustawy kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r.

Ad 2

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, iż dokumentacja w postaci protokołów z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP zawiera ogólną podstawę prawną, tj. art. 289 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r.¹⁴ W opinii zespołu kontrolnego, podstawa prawna podjętych czynności powinna zostać uszczegółowiona o ust. 1 ww. aktu prawnego, który stanowi, że kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzą w celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim m.in. organy SG. W ust. 2 i 3 cytowanego przepisu ustawodawca wskazał bowiem również inne organy uprawnione do realizacji zadań z zakresu kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, które nie realizowały działań wspólnie z funkcjonariuszami SG. Stosowanie powyższej podstawy, jak wynika z wyjaśnień Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej, związane jest ze stosowaniem wzoru protokołu z kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium RP, który jest zamieszczony na stronie intranetowej Wydziału IV Koordynacji i Postępowań Administracyjnych Zarządu ds. Cudzoziemców KGSG. Powyższe zostało uznane, przez zespół kontrolny, za uchybienie, które nie wpływa zasadniczo na sposób realizacji czynności z zakresu KLP.

Ad 3

W ramach czynności kontrolnych szczegółowej analizie poddano okoliczności uzasadniające podjęcie czynności kontrolnych w protokołach z kontroli. W wyniku tych czynności ustalono, że w 8 przypadkach właściwie określono przesłankę uzasadniającą podjęcie czynności kontrolnych, czym spełniony został obowiązek o którym mowa w przepisie art. 297 ust. 1 pkt. 7 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. Powyższe dotyczy kontroli, które były prowadzone w dniach: 10.01.2017 r., 27.01.2017 r.¹⁵, 01.02.2017 r., 06.02.2017 r., 13.04.2017 r., 02.05.2017 r.¹⁶, 16.06.2017 r., 20.09.2017 r.

¹⁴ Akta kontroli, str. 81-110

¹⁵ Akta kontroli, str. 93

¹⁶ Akta kontroli, str. 101-102

W 47 przypadkach ustalono, iż protokoły z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP posiadały uzasadnienie do podjęcia czynności z zakresu kontroli legalności pobytu, inne niż potrzeba ustalenia stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium i pobytu na nim. Powyższe dotyczy kontroli, które były prowadzone w dniach: 01.10.2016 r.¹⁷, 04.10.2016 r.¹⁸, 09.10.2016 r., 14.10.2016 r.¹⁹, 21.10.2016 r., 28.10.2016 r., 05.11.2016 r.²⁰, 13.11.2016 r., 17.11.2016 r., 24.11.2016 r., 02.12.2016 r., 05.12.2016 r., 16.12.2016 r., 04.01.2017 r.²¹, 20.01.2017 r., 09.02.2017 r., 13.02.2017 r., 20.02.2017 r., 04.03.2017 r., 11.03.2017 r., 17.03.2017 r., 21.03.2017 r.²², 25.03.2017 r., 02.04.2017 r., 06.04.2017 r., 18.04.2017 r.²³, 22.04.2017 r., 09.05.2017 r.²⁴, 16.05.2017 r., 24.05.2017 r., 31.05.2017 r., 08.06.2017 r., 12.06.2017 r., 20.06.2017 r., 02.07.2017 r., 09.07.2017 r., 11.07.2017 r., 19.07.2017 r., 21.07.2017 r., 25.07.2017 r., 02.08.2017 r., 06.08.2017 r., 10.08.2017 r., 15.08.2017 r., 20.08.2017 r., 07.09.2017 r., 14.09.2017 r.,

Z wyjaśnień Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej wynika, iż w ww. protokołach wprowadzono zapis określający zastany stan faktyczny wskazujący na nieprzestrzeganie przepisów dotyczących warunków wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium RP celem przedstawienia kontrolowanemu cudzoziemcowi w jasny i zrozumiały sposób okoliczności, jakie są w stosunku do niego podejmowane. Jak wynika z analizy tych uzasadnień należy stwierdzić, iż część ze wskazanych protokołów, jako uzasadnienie do kontroli, przedstawia fakt niespełnienia przez cudzoziemca warunków wjazdu i pobytu na terytorium RP, co w opinii zespołu kontrolnego jest działaniem niewłaściwym, gdyż dopiero kontrola dokumentów przedstawionych przez cudzoziemca do kontroli daje podstawy do uznania, że nie zostały spełnione przez niego warunki wjazdu i pobytu. Dokument w postaci protokołu sporządzany jest po zakończonej kontroli musi więc odzwierciedlać czynności podejmowane w ramach tej kontroli, a tym samym obliuguje do zachowania chronologii. Przepis art. 297 ust. 1 pkt. 7 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. jasno wskazuje, iż w protokole należy wskazać opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli, dlatego też stosowanie praktyki umieszczania w uzasadnieniu do kontroli przesłanek innych niż ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących warunków wjazdu cudzoziemców na to terytorium RP i pobytu na nim, uznane zostało za uchybienie formalne, które co prawda nie wpływa na realizację czynności z zakresu kontroli legalności pobytu, stanowi jednak uchybienie w zakresie sposobu ich dokumentowania.

Ad 4

W trakcie analizy dokumentacji objętej kontrolą stwierdzono przypadki dokumentacji kończącej postępowania kontrolne, która nie zawierała wymaganych przepisami danych, co

¹⁷ Akta kontroli, str. 81-82

¹⁸ Akta kontroli, str. 83-84

¹⁹ Akta kontroli, str. 85-86

²⁰ Akta kontroli, str. 87-88

²¹ Akta kontroli, str. 89-90

²² Akta kontroli, str. 97-98

²³ Akta kontroli, str. 99-100

²⁴ Akta kontroli, str. 103-104

spowodowało niespełnienie wymogów określonych w przepisach art. 297 oraz 298 ustawy *o cudzoziemcach* z dnia 12 grudnia 2013 r. Stwierdzone odstępstwa polegały m.in. na:

1) Niestosowania obowiązku uzupełniania protokołów z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP o dane dotyczące:

a) organów wydających dokumenty (protokoły z dnia 01.10.2016 r.²⁵, 04.10.2016 r.²⁶, 09.10.2016 r., 14.10.2016 r.²⁷, 21.10.2016 r., 28.10.2016 r., 05.11.2016 r.²⁸, 17.11.2016 r., 24.11.2016 r., 02.12.2016 r., 05.12.2016 r., 16.12.2016 r., 04.01.2017 r.²⁹, 10.01.2017 r., 20.01.2017 r., 27.01.2017 r.³⁰, 01.02.2017 r., 06.02.2017 r., 09.02.2017 r., 13.02.2017 r., 20.02.2017 r., 04.03.2017 r., 11.03.2017 r., 17.03.2017 r., 21.03.2017 r.³¹, 25.03.2017 r., 02.04.2017 r., 06.04.2017 r., 13.04.2017 r., 18.04.2017 r.³², 22.04.2017 r., 02.05.2017 r.³³, 09.05.2017 r.³⁴, 16.05.2017 r., 24.05.2017 r., 31.05.2017 r., 08.06.2017 r., 12.06.2017 r., 16.06.2017 r., 20.06.2017 r., 02.07.2017 r., 09.07.2017 r., 11.07.2017 r., 19.07.2017 r., 21.07.2017 r., 25.07.2017 r., 02.08.2017 r., 06.08.2017 r., 10.08.2017 r., 15.08.2017 r., 20.08.2017 r., 14.09.2017 r., 20.09.2017 r.

Z wyjaśnień złożonych przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej wynika, iż funkcjonariusze nie zastosowali się do tego obowiązku ponieważ w opisie skontrolowanych dokumentów określali jego przynależność państwową poprzez zapis „paszport ukraiński”. Ponadto z wyjaśnień wynika, iż w paszportach ukraińskich organ je wydający jest określany przez czterocyfrowy kod w związku z powyższym funkcjonariusze nie są w stanie określić nazwy organu, który wydał ten dokument. W opinii zespołu kontrolnego powinno się w takim przypadku stosować zapis „wydany przez władze” z dookreśleniem kraju wydania, np. paszportu, na wzór protokołu z dnia 20.02.2017 r.³⁵ (Fengnyu Li), co jednocześnie ujednolici sposób wypełniania protokołów w tym zakresie,

b) obywatelstwa cudzoziemca (protokół z dnia 10.01.2017 r.³⁶).
Z wyjaśnień złożonych przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej wynika, iż cudzoziemiec nie posiadał dokumentów pobytowych potwierdzających jego obywatelstwo oraz nie udzielił informacji w powyższym zakresie. Zespół kontrolny nie przyjął powyższych wyjaśnień ze względu na zamieszczenie w protokole kontroli informacji o dokumencie (zezwoleń dla osoby ubiegającej się o azyl na terytorium Niemiec), z którego wynika, iż kontrolowany cudzoziemiec jest Algierczykiem,

2) Zamieszczenia w protokole z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP z dnia 02.05.2017 r.³⁷ (), daty 10.11.2017 r. wjazdu cudzoziemca przez pg

²⁵ Akta kontroli, str. 81-82

²⁶ Akta kontroli, str. 83-84

²⁷ Akta kontroli, str. 85-86

²⁸ Akta kontroli, str. 87-88

²⁹ Akta kontroli, str. 89-90

³⁰ Akta kontroli, str. 93-94

³¹ Akta kontroli, str. 97-98

³² Akta kontroli, str. 99-100

³³ Akta kontroli, str. 101-102

³⁴ Akta kontroli, str. 103-104

³⁵ Akta kontroli, str. 95-96

³⁶ Akta kontroli, str. 91-92

³⁷ Akta kontroli, str. 101-102

Korczoza. Powyższe jak wynika z wyjaśnień podmiotu kontrolowanego jest wynikiem omyłki,

3) Niezamieszczenia w opisie skontrolowanych dokumentów biletów autokarowych, w protokołach z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP z dnia 31.05.2017 r.³⁸ oraz 12.06.2017 r.³⁹ Jak wynika z wyjaśnień podmiotu kontrolowanego, dokumenty te nie zostały zamieszczone w wykazie skontrolowanych dokumentów w wyniku omyłki. Nadmienić należy jednak, że fakt posiadania tych dokumentów przez cudzoziemców został uwzględniony w opisie stanowiącym wynik kontroli,

4) Zamieszczeniu w notatce z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP z dnia 14.07.2017 r.⁴⁰ błędnej informacji o posiadaniu przez cudzoziemca wize. Jak wynika z wyjaśnień, cudzoziemiec przebywał na terytorium RP na podstawie paszportu specjalnego, który uprawnia do pobytu na terytorium państw obszaru Schengen w ruchu bezwizowym.

Powyższe odstępstwa zostały zakwalifikowane jako uchybienia o charakterze formalnym, które nie miały znaczącego wpływu na kontrolowaną działalność.

Ad 5

W trakcie prowadzonej kontroli ustalono, iż w wybranych dokumentach kończących czynności z zakresu kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP brak jest istotnych informacji, które miały wpływ na wydane rozstrzygnięcie w przedmiocie kontroli. Zgodnie z art. 296 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. należy podkreślić, iż po przeprowadzeniu kontroli, w przypadku stwierdzenia, że pobyt cudzoziemca jest niezgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz lub pracownik sporządza protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeśli pobyt jest zgodny z przepisami dotyczącymi warunków wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i ich pobytu na tym terytorium, funkcjonariusz odnotowuje fakt przeprowadzenia kontroli w notatniku służbowym lub sporządza notatkę służbową. Zgodnie z przepisem art. 297 ust. 1 pkt. 9 oraz art. 298 pkt 5 ww. aktu prawnego, dokumentacja pokontrolna zawiera wynik kontroli. Zespół kontrolny ustalił, iż we wszystkich dokumentach kończących powyższe czynności umieszczony został wynik kontroli, jednak nie w każdym przypadku, w oparciu o analizę danych zamieszczonych w tych dokumentach można w sposób jednoznaczny ustalić czy funkcjonariusze dokonali czynności w sposób właściwy.

W ramach badanego obszaru stwierdzono, iż nw. dokumenty nie zawierają danych na podstawie których podjęto właściwą decyzję:

- protokoły z KLP z dnia 04.01.2017 r.⁴¹ oraz 27.01.2017 r.⁴²,

³⁸ Akta kontroli, str. 105-106

³⁹ Akta kontroli, str. 107-108

⁴⁰ Akta kontroli, str. 77-78

⁴¹ Akta kontroli, str. 89-90

⁴² Akta kontroli, str. 93-94

- notatki z KLP z dnia 12.07.2017 r.⁴³, 14.07.2017 r.⁴⁴ oraz 15.07.2017 r.⁴⁵

Powyższe spowodowało, iż funkcjonariusze zespołu kontrolnego, celem dokonania oceny prawidłowości podejmowanych działań musieli posiłkować się analizą systemu CBD SG SWK oraz żądać dodatkowych dokumentów, które potwierdzałyby zasadność podjętych decyzji. Biorąc pod uwagę fakt, iż w przypadku stwierdzenia nielegalnego pobytu cudzoziemców na terytorium RP, kiedy istnieją przesłanki uzasadniające wszczęcie postępowania administracyjnego w sprawie o zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, ustalenie właściwego działania jest możliwe ze względu na przeprowadzenie i zgromadzenie stosownych dowodów w tej sprawie, to w sytuacji gdy funkcjonariusze stwierdzają legalny pobyt cudzoziemca i dokument w postaci notatki jest jedynym formalnym śladem powyższej czynności sytuacja staje się odmienna. Powyższe z punktu widzenia osoby nie biorącej czynnego udziału w tych czynnościach, w tym również nadzorującej lub kontrolującej, musi umożliwiać przyjęcie jasnego stanowiska w zakresie określenia wyniku kontroli w oparciu o treść tego dokumentu. Takie działanie może również utrudniać prowadzenie skutecznego nadzoru. W tym przypadku zespół kontrolny dopiero po analizie dodatkowych dokumentów, które zostały przesłane przez Komendanta PSG w Rudzie Śląskiej mógł przyjąć, iż w stosunku do wybranych cudzoziemców wydano właściwe rozstrzygnięcia. W ramach prowadzonej kontroli nie dokonano ww. ustalenia w stosunku do nw. cudzoziemców, którzy najprawdopodobniej nie opuścili terytorium RP lub też opuścili je przez granicę wewnętrzną UE, tj. bez odprawy granicznej na wyjazd z kraju: (notatka z dnia 14.07.2017 r., poz. 2)⁴⁶, (notatka z dnia 14.07.2017 r., poz. 3), (notatka z dnia 15.07.2017 r., poz. 1).⁴⁷

W związku z powyższym, w ocenie zespołu kontrolnego, wszystkie dane, które miały wpływ na wynik kontroli powinny zostać zawarte w dokumentach pokontrolnych, zwłaszcza, że są one znane na etapie kontroli, analogicznie to zapisów wyniku kontroli znajdujących się w prawidłowo sporządzonych protokołach z kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych ustalono również, iż w ramach jednej z prowadzonych kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP, w notatce służbowej z dnia 14.07.2017 r. omyłkowo zamieszczono dane ob. Ukrainy (i), który jak wynika z treści dokumentu, nie spełniał warunków wjazdu i pobytu na terytorium RP. Zespół kontrolny uznał powyższe za uchybienie o charakterze formalnym, bez negatywnych skutków dla kontrolowanej jednostki z uwagi na fakt, iż z powyższej kontroli sporządzono również protokół kontroli legalności pobytu cudzoziemca na terytorium RP.

⁴³ Akta kontroli, str. 74-76

⁴⁴ Akta kontroli, str. 77-78

⁴⁵ Akta kontroli, str. 79-80

⁴⁶ Akta kontroli, str. 77-78

⁴⁷ Akta kontroli, str. 79-80

VII. Zalecenia i wnioski:

1. Wprowadzić mechanizmy gwarantujące niezwłoczne delegowanie uprawnień funkcjonariuszom realizującym czynności kontrolne z zakresu legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP.
2. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonych czynności kontrolnych rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami, z uwzględnieniem uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu.

VIII. Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć kierownikowi jednostki kontrolującej w terminie do dnia 23 lutego 2018 r., za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli.

IX. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego.

X. Przeprowadzenie kontroli odnotowano w książce kontroli Placówki SG w Rudzie Śląskiej zarejestrowanej pod numerem RWD 136-SL-RU-1/17, str. 2 poz. 2.

KOMENDANT
Śląskiego Oddziału Straży Granicznej
z siedzibą w Rybniku
płk SG Adam Japek
kierownik jednostki kontrolującej

*Wykonano w 2 egzemplarzach:
Egzemplarz nr 1 - adresat
Egzemplarz nr 2 - ad acta
K.R., P.B. tel. 6634415
Dnia 23.01.2018 r.*

